

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VII./2020
Senát IV

Nález:

spisová značka	IV. ÚS 84/2019
populárny názov	Použitie ustanovení OZ o spotrebiteľských zmluvách
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.06.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Medzi prvou a treťou vetou § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka existuje určité napätie. Buď sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak to je v prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom (prvá veta). Alebo na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka (tretia veta). Pokiaľ v odvolacom konaní sporová strana poukáže na tento rozpor, úlohou odvolacieho súdu bude vysvetliť, ako sa s týmto rozporom vysporiadal.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sa domáhali vydania bezdôvodného obohatenia, ktorým sa mal žalovaný obohatiť prijatím plnenia z neplatnej dohody o zmene úrokových sadzieb v zmluve o úvere. Okresný súd rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľom 1 126,45 eur s prísl. Na základe odvolania žalovaného krajský súd rozhodol tak, že potvrdil výrok v časti o zaplatenie 387/64 eur s prísl. a v prevyšujúcej časti o zaplatenie 738,81 eur s prísl. rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti tvrdia, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v príkrom rozpore so zákazom pravej retroaktivity, ako aj s účelom ustanovení sledujúcich ochranu spotrebiteľa a tieto jeho vady v konečnom dôsledku naplňajú atribúty porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces.
z odôvodnenia	Ústavný súd pri svojom rozhodovaní, vychádzajúc z písomných podaní účastníkov a predloženého spisu okresného súdu, preskúmal námietky sťažovateľov a zistil, že ich ústavná sťažnosť je dôvodná. Krajský súd sa dostatočne nevysporiadal s námietkou sťažovateľov týkajúcou sa retroaktivity § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka. Taktiež nereagoval adekvátne na sťažovateľmi tvrdený rozpor medzi prvou vetou a treťou vetou predmetného ustanovenia. Bez bližšieho odôvodnenia krajský súd iba formálne poukázal na § 52 ods. 2 tretiu vetu Občianskeho zákonníka a s ním súvisiacu judikatúru. Ako aj sťažovatelia výstižne poukázali, judikatúra najvyššieho súdu (ale aj ústavného súdu, pozn.), na ktorú krajský súd vo svojom odôvodnení poukázal, sa týkala výlučne situácií, v ktorých si dodávateľ vymáhal peňažné plnenie od

	spotrebiteľov, a teda riešili premlčanie nárokov dodávateľa proti spotrebiteľovi. V predmetnom konaní bola ale situácia opačná, peňažného plnenia sa domáhali spotrebiteľia proti dodávateľovi, preto bol iba poukaz na túto judikatúru (bez akéhokoľvek komentára, prečo je relevantná aj v predmetnej situácii, pozn.) zo strany krajského súdu nedostatočný. Retroaktivita § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka K námietke sťažovateľov, ktorou poukazovali na neprípustnú retroaktivitu aplikácie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, ústavný súd podotkol, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý vznikol sťažovateľom, je vo svojej podstate – ako každý iný nárok – „oprávnenie použiť prostriedky dané príslušnými predpismi na vynútenie subjektívneho práva súdom, arbitrážou, administratívnym orgánom, resp. vlastným úkonom“ (LUBY, Š. Občianskoprávny nárok. In: Právnické štúdie. 1958, roč. VI, s. 15.). Inými slovami, vznikom nároku vzniká u veriteľa časovo limitované oprávnenie na vynútenie subjektívneho práva. Zmena premlčacej doby po vzniku nároku do tohto oprávnenia nepochybne zasahuje. A keďže toto oprávnenie (nárok) je súčasťou príslušného subjektívneho práva, zmena premlčacej doby po vzniku nároku zasahuje do už existujúceho subjektívneho práva. Ak by sme pripustili, že § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka sa má vzťahovať v otázke premlčania aj na už existujúce nároky, potom je namieste hovoriť o retroaktivite, pretože sa mení obsah právneho vzťahu vzniknutého pred účinnosťou tejto novej úpravy. Sťažovatelia majú technicky pravdu, ak namietajú, že spôsob, akým aplikoval krajský súd § 52 ods. 2 tretiu vetu Občianskeho zákonníka, retroaktívne zasiahol do ich subjektívnych práv. Krajský súd v napadnutom rozsudku iba poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 14/2014. Ústavný súd upriamil svoju pozornosť na predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu a zistil, že najvyšší súd v predmetnom rozsudku poukázal okrem iného aj na § 52 ods. 2 tretiu vetu Občianskeho zákonníka s tým, že tento nadobudol účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých bol súčasťou, nemali prechodné ustanovenia. To podľa najvyššieho súdu znamenalo, že od jeho účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Najvyšší súd už uvedené uviedol v kontexte neopodstatnenosti vydania kasačného rozhodnutia v prípade, ak je už pri preskúvaní napadnutého rozhodnutia zrejmé, že (napríklad v dôsledku zmeny v právnom poriadku, ku ktorej medzičasom došlo) bude súd, ktorému sa vec po zrušení jeho rozhodnutia má vrátiť na ďalšie konanie, musieť rozhodnúť rovnako ako v zrušovanom rozhodnutí, lebo iné rozhodnutie mu platný právny stav ani neumožní (t. j. ak súd po vrátení veci nebude môcť postupovať alebo rozhodnúť inak, ako pred zrušením jeho rozhodnutia). Ďalší kontext, v ktorom je potrebné vnímať predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu, je ten, že posudzoval retroaktivitu zákonných ustanovení na ochranu spotrebiteľa, ktoré pôsobili v prospech spotrebiteľa (v prípade, ktorý v konečnom dôsledku riešil najvyšší súd predmetným rozsudkom, vystupoval spotrebiteľ v pozícii dlžníka, pozn.). Postup krajského súdu, ktorý legitímnu námietku vznesenú v odvolacom konaní vybavil všeobecným poukazom na judikát, pričom jeho čiastkový záver vytrhol z kontextu a použil ho na odlišnú situáciu, ústavný súd nemohol považovať za adekvátny vo vzťahu k základnému právu sťažovateľov na súdnu ochranu. Princíp ochrany spotrebiteľa Druhá námietka sťažovateľov v ich ústavnej sťažnosti sa týka obmedzenia vo voľbe právneho režimu v prospech spotrebiteľa. Krajský súd podľa sťažovateľov de facto aplikoval právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa spôsobom, ktorý by bol pre spotrebiteľa výhodný, pokiaľ by bol spotrebiteľ v procesnej pozícii žalovaného, aj na situáciu, v ktorej bol (naopak) spotrebiteľ žalobcom. Samotná skutočnosť, že v predmetnej procesnej situácii nebola táto právna úprava pre
--	--

	sťažovateľov výhodnejšia, pre krajský súd ale nebola rozhodujúca. Ústavný súd si je vedomý, že ochrana spotrebiteľa aj takpovediac „proti jeho vlastnej vôli“ nadobúda značne negatívne konotácie a v mnohých prípadoch vyznieva ako morálny hazard (prípady spotrebiteľov, ktorí sa najprv nezodpovedne zadlžia, potom porušia svoje zmluvné povinnosti a následne sú aj pasívni pri obrane svojich práv, očakávajú záchranu od štátu). Predmetný prípad je ale diametrálne odlišný od už načrtnutého. Sťažovatelia neporušili žiadnu svoju zmluvnú povinnosť, práve naopak, proti banke (dodávateľovi) im vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, hoci svoje povinnosti si plnili podľa pokynov dodávateľa, t. j. silnejšej strany právneho vzťahu, a pri uplatňovaní svojich práv boli aktívni. Ústavný súd konštatoval, že medzi prvou a treťou vetou § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka existuje určité napätie. Buď sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak to je v prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom (prvá veta). Alebo na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka (tretia veta). Pokiaľ v odvolacom konaní sporová strana poukáže na tento rozpor, úlohou odvolacieho súdu bude vysvetliť, ako sa s týmto rozporom vysporiadal. Stav, keď odvolací súd uprednostnil tretiu vetu a ignoroval prvú vetu napriek tomu, že ňou argumentovali sťažovatelia, nemôže obstať vo vzťahu k povinnosti riadne odôvodniť svoje rozhodnutie. Krajský súd v napadnutom rozsudku správne poukázal na nesprávnu aplikáciu práva okresným súdom, ktorý vychádzal iba z premisy, že zmluva o úvere má povahu absolútneho obchodu, a tiež na skutočnosť, že s ohľadom na vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy úverovú zmluvu v tomto prípade bolo potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Následný postup krajského súdu, v ktorom napriek námietkam sťažovateľov nevysvetlil, prečo aplikoval § 52 ods. 2 tretiu vetu Občianskeho zákonníka aj na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, resp. ako sa vysporiadal s rozporom medzi prvou a treťou vetou § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, už ale bol v rozpore s povinnosťou súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, čo v konečnom dôsledku znamenalo porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu. <u>Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu porušené boli.</u> <u>Rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľom priznal náhradu trov konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	Najvyšší súd Slovenskej republiky: 3 MCdo 14/2014
súvisiace právne predpisy	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	bezdôvodné obohatenie-vydanie lehota-hmotnoprávna aplikácia právnych noriem-ústavne nesúladná retroaktivita-zákaz lehota-zachovanie lehoty spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-ochrana spotrebiteľa premlčanie

spisová značka	IV. ÚS 39/2020
populárny názov	Rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.06.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označil za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie nielen oprávnený, ale zároveň povinný skúmať, či spotrebiteľské rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Exekučný súd má v tomto štádiu povinnosť zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd zamietol návrh sťažovateľa ako povinného na zastavenie exekúcie, ktorý podal z dôvodu, že rozhodcovský rozsudok vydal subjekt, ktorý ako rozhodca nemal právomoc o veci rozhodovať, tento rozsudok nemôže byť po formálnej stránke vykonateľný. O sťažnosti podanej sťažovateľom rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol. Uviedol, že námietka sťažovateľa, že exekučný titul nebol vydaný na to oprávneným rozhodcovským súdom, nebola predložená v návrhu na zastavenie exekúcie, ale až v sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie, a z dôvodu, že neplatnosť rozhodcovskej doložky mal povinný namietat' už v žalobnej odpovedi po doručení výzvy rozhodcovského súdu na vyjadrenie, resp. v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Podľa sťažovateľa je napadnuté rozhodnutie arbitrárne a zjavne neodôvodnené.
z odôvodnenia	Dňa 1. januára 2015 nadobudol účinnosť zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Oddelením zákonnej úpravy nespotebiteľského a spotrebiteľského rozhodcovského konania, ku ktorému došlo zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, sa markantným spôsobom zvýraznil rozdiel oboch týchto konaní spočívajúci predovšetkým vo zvýšenej ochrane spotrebiteľa ako „slabšej strany“ v rámci zmluvného vzťahu a nadväzujúceho rozhodcovského konania. Podľa názoru ústavného súdu exekučný súd je s poukazom na § 53 ods. 1 Exekučného poriadku a podľa § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie povinný ex offo preskúmať návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy, t. j. vrátane exekučného titulu vydaného v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Exekučný súd sa nezaobera vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Predpokladom materiálnej a formálnej vykonateľnosti akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré má byť exekučným titulom, je, že takéto rozhodnutie vznikne pred orgánom, ktorý koná a rozhoduje v súlade so svojou právomocou a podľa vopred stanovených pravidiel. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označil za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie nielen oprávnený, ale zároveň povinný skúmať, či spotrebiteľské rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Exekučný súd má v tomto štádiu povinnosť zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie. Exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť. Absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so

	zákonom, ak rozhodcovská zmluva, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou v neprospech spotrebiteľa. V prípade, keď je predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“) v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy alebo právomoc rozhodcovského súdu v žalobnej odpovedi alebo prostredníctvom žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, je exekučný súd v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a právomoc rozhodcovského súdu a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku v spotrebiteľskej veci so zákonom znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. Len platná rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc na konanie rozhodcovského súdu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Ak by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. V návrhu na zastavenie exekúcie môže uplatňovať (okrem iných skutočností) skutočnosti týkajúce sa rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore uvedené v § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku. V tejto súvislosti môže povinný napríklad namietat, že 1. spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nespĺňa podmienky podľa osobitných predpisov, 2. rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore nebolo vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, 3. rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore nebolo vydané stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, 4. rozhodcovské rozhodnutie nespĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu alebo nie je vykonateľné. Dôvody na zastavenie exekúcie musí povinný uplatniť včas. Návrh na zastavenie exekúcie musí byť odôvodnený a musia v ňom byť uvedené všetky skutočnosti, ktoré povinný môže ku dňu podania návrhu uplatniť. V neskôr podaných návrhoch na zastavenie exekúcie môže povinný namietat len skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. V poradí v ďalších návrhoch na zastavenie exekúcie môže povinný namietat len skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu na zastavenie exekúcie. Ak dôvod na zastavenie exekúcie nie je povinným uplatnený včas, exekučný súd naň v súlade s koncentračnou zásadou neprihliadne a návrh na zastavenie exekúcie zamietne. V posudzovanej veci ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ už v návrhu na zastavenie exekúcie uplatnil námietku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a poukázal na rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom a v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 30 Ek 1382/2018 zo 4. apríla 2019 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie túto svoju námietku v zásade len podrobnejšie rozvinul a spresnil. Skutočnosti uplatnené povinným v sťažnosti proti uzneseniu sp. zn. 30 Ek 1382/2018 zo 4. apríla 2019 podľa názoru
--	---

	ústavného súdu v posudzovanom prípade potom nemali charakter tzv. „novoty“ a exekučný súd mal tieto skutočnosti vziať do úvahy a pri svojom rozhodovaní na ne prihliadnuť. <u>Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu porušené boli.</u> <u>Uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-spotrebiteľská zmluva exekúcia-exekučný titul rozhodcovské konanie-rozhodcovský rozsudok

spisová značka	IV. ÚS 88/2020
populárny názov	Rozsudok pre zmeškanie
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.06.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Existencia ospravedlniteľného dôvodu zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe je výlučným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa žalobou proti žalovanému domáhala zaplata sumy 105 357,13 eur s prisl. z titulu neuhradenia kúpnej ceny. Okresný súd rozsudkom pre zmeškanie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľke 105 357,13 eur s úrokom z omeškania a sťažovateľke priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Okresný súd návrh žalovanej na zrušenie kontumačného rozsudku zamietol. O odvolaní žalovanej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že rozhodnutie zmenil a kontumačný rozsudok okresného súdu zrušil. Sťažovateľka považuje rozhodnutie krajského súdu za nedostatočne odôvodnené. Podľa krajského súdu boli dôvodmi na zmenu uznesenia okresného súdu skutočnosti, podľa ktorých žalovaná ešte pred podaním žaloby mala k pohľadávke sťažovateľky námietky, takže bolo zrejmé, že medzi stranami sporu bol rozpor, a podľa ktorých existovali ospravedlniteľné dôvody na zrušenie kontumačného rozsudku, „pretože nedostatočná komunikácia medzi preberateľom zásielky a vedúcim pracovníkom, aj keď je to vecou spoločnosti, takýmto dôvodom je, prihliadajúc na vyššie uvedenú zásadu spravodlivosti.“
z odôvodnenia	Podstatou vecného posúdenia ústavnej sťažnosti bola ústavná udržateľnosť krajským súdom podaného výkladu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe. V konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci okresný súd kontumačný rozsudok bez nariadenia pojednávania (§ 273 CSP) vydal, zohľadňujúc

	skutočnosť doručenia výzvy na písomné vyjadrenie k žalobe sťažovateľky a na použitie prostriedkov procesnej obrany, ako aj poučenia o procesných právach a povinnostiach vrátane poučenia o možnosti vydania kontumačného rozsudku do vlastných rúk žalovanej (9. mája 2018). Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná sa v stanovenej lehote nevyjadрила, okresný súd zastával názor, že boli splnené podmienky pre vydanie kontumačného rozsudku pre zmeškanie žalovanej. Existencia ospravedlniteľného dôvodu zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe je výlučným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku. Tento ospravedlniteľný dôvod je žalovaná povinná tvrdiť a preukázať, pretože bude predmetom posudzovania všeobecného súdu. V samotnom návrhu žalovanej na zrušenie kontumačného rozsudku okresného súdu táto v podstatnom zvýraznila skutočnosť, že zamestnanci žalovanej poverení spracovaním pošty z elektronickej schránky si pre pracovnú vyťaženosť nevšimli technickú chybu, v dôsledku ktorej bola táto došlá pošta z elektronickej schránky zaevidovaná nesprávne, resp. nebola vôbec zaevidovaná a zažurnalizovaná do interného systému žalovanej, čo spôsobilo, že sa informácia o začatom súdnom konaní a výzve okresného súdu na vyjadrenie k žalobe k vedúcim zamestnancom žalovanej vôbec nedostala. K riadnemu oboznámeniu sa vedúcich zamestnancov podľa žalovanej došlo až dorúčením a oboznámením sa s kontumačným rozsudkom vydaným okresným súdom. Okrem uvedeného žalovaná zvýraznila aj aktuálny stav v čase doručovania výzvy charakterizovaný prípravami na letný režim a dovolenkové obdobie. V konaní o zrušení kontumačného rozsudku sa všeobecný súd nezaobrá tým, či boli splnené zákonné predpoklady pre vydanie takéhoto rozsudku, ale je oprávnený posúdiť len to, či okolnosti uvádzané a preukázané žalovaným (zistené všeobecným súdom) (ne)možno považovať za ospravedlniteľný dôvod zmeškania lehoty na vyjadrenie k žalobe zo strany žalovaného či jeho neprítomnosti na pojednávaní. Príčina zmeškania lehoty na vyjadrenie či pojednávania žalovaným musí mať s ohľadom na povahu, nepredvídateľnosť, závažnosť, rozsah alebo z iných dôvodov aspekt ospravedlniteľnosti (k tomu pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 26/2019 z 29. januára 2020). Samotný pojem „ospravedlniteľný dôvod“ v zmysle § 277 ods. 1 a 2 CSP nie je právnou normou definovaný, a preto je na úvahe všeobecného súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia nevyjadrenia sa žalovaného k žalobe či jeho neúčasti na pojednávaní. Pre krajský súd, ktorý rozhodoval vo veci návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku, bolo teda podstatné len to, či v konkrétnych podmienkach okolnosti uvádzané a preukázané žalovanou (zistené všeobecným súdom) možno/nemožno považovať za ospravedlniteľný dôvod zmeškania lehoty na vyjadrenie k žalobe. V konaní vo veci návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku všeobecného súdu vydaného pre zmeškanie lehoty na vyjadrenie k žalobe je teda skutočnosť spornosti tvrdení žalobkyne (sťažovateľky) právne irelevantná. V napadnutom uznesení krajský súd ospravedlniteľný dôvod na zmeškanie lehoty na vyjadrenie identifikuje v konštatácii o „nedostatočnej komunikácii medzi preberateľom zásielky a vedúcim pracovníkom“. Odhliadnuc od extrémnej strohosti, je uvedená konštatácia krajského súdu podľa názoru ústavného súdu nedostatočná, a tým aj ústavne neudržateľná. Miera voľnej úvahy všeobecného súdu nie je ani v prípade posúdenia ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia neobmedzená. Uskutočňuje sa v hraniciach existujúceho právneho rámca a jednotlivých právnych noriem. Ústavný súd odkázal na závery vyslovené v náleze sp. zn. I. ÚS 238/2019,
--	---

	z ktorého vyplýva, že v prípade doručovania podľa § 105 ods. 1 CSP do elektronickej schránky podľa zákona o e-Governmente (o ktoré ide aj v tejto veci) musí žalovaný preukázať dôvod, pre ktorý zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a) CSP, teda že si elektronicкую úradnú správu nemohol objektívne prevziať z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením, alebo z dôvodu, ktorý mu objektívne neznemožnil prevziať si elektronicкую úradnú správu, ale takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami. Odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom uznesení krajského súdu v kontexte výkladu (ne)existencie ospravedlniteľného dôvodu zmeškania lehoty na vyjadrenie v prípade doručovania písomností do elektronickej schránky právnú úpravu obsiahnutú v príslušných ustanoveniach zákona o e-Governmente v konkrétnych okolnostiach vecí, a tým ani závery obsiahnuté v náleze sp. zn. I. ÚS 238/2019 nezohľadňuje. Na podklade uvedeného preto napadnuté uznesenie krajského súdu nie je vo vzťahu k požiadavke ústavnej udržateľnosti záveru o existencii ospravedlniteľného dôvodu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovanej odôvodnenej ústavne súladným spôsobom. <u>Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené boli.</u> <u>Uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 238/2019 Najvyšší súd Slovenskej republiky: 5 Obdo 26/2019
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	výklad (interpretácia)-ústavne konformný doručenie, doručovanie-písomností (zásielok) rozsudok-pre zmeškanie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.